

FÖRSÄKRINGSTEKNISKA RIKTLINJER

FÖR

FONDFÖRSÄKRINGSAKTIEBOLAGET
SEB TRYGG LIV

(516401-8243)

Styrelsen i Fondförsäkringsaktiebolaget SEB Trygg Liv, org. nr 516401-8243 ("Bolaget") har den 14 november 2011 fastställt följande

Försäkringstekniska riktlinjer¹

Försäkringstekniska riktlinjer ("Riktlinjer") utgör underlag för styrning, kontroll och uppföljning.

Styrelsen ansvarar för att Riktlinjerna följs och ska fortlöpande pröva om de behöver ändras. Ändringar i riktlinjerna ska beslutas av Bolagets styrelse. Senast när riktlinjerna börjar tillämpas, såväl första gången som när de ändrats, ska de inges till Finansinspektionen. Bolagets verkställande direktör eller av denne utsedd person, ansvarar för att upprätta och tillämpa Riktlinjerna samt att i förekommande fall rapportera avvikelser till styrelsen.

Till dessa riktlinjer hör ett Försäkringstekniskt beräkningsunderlag ("FTB"). De innehåller de beräkningstekniska regler och antaganden vilka behövs för att kunna beräkna premier, försäkringstekniska avsättningar, tekniska återköpsvärden, gränserna för skyldighet att teckna återförsäkring, samt soliditetsreserver. Ändringar i det Försäkringstekniska beräkningsunderlaget ska beslutas av den verkställande direktören. Frågor av principiell vikt ska underordnas Bolagets styrelse. Chefaktuarien ansvarar för upprätthållandet och tillämpningen av FTB.

Bolagets verksamhet omfattar

- direkt livförsäkringsrörelse enligt försäkringsklasserna 1, 3 och 4 samt
- direkt skadeförsäkringsrörelse enligt klasserna 1 och 2

Produkter som omfattas av riktlinjerna kan indelas i följande huvudgrupper

- fondförsäkring
- traditionell livförsäkring
 - retrospektivreservmetod
 - pensionstilläggsmetod
- individuell dödsfallsförsäkring
- grupplivförsäkring
- sjuk- och premiebefrielseförsäkring
- sjukvårdsförsäkring (skadeförsäkring)

Bolaget bedriver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkring för försäkringsavtal som tecknas i samband med tjänst.

¹ De justerade riktlinjerna ska börja gälla från och med den 1 december 2011

Innehållsförteckning

1. Allmänna bestämmelser	4
2. Bestämmande av premier.....	4
Antagande om avkastning.....	4
Antagande om skatt	4
Antaganden om dödlighet.....	5
Antaganden om sjuklighet och andra riskmått	5
Antagande om driftskostnader	5
Uppföljning av premiesättningen och risken för att avtal upphör i förtid och faran för moturval vad gäller riskantaganden.....	6
3. Beräkning av försäkringstekniska avsättningar	7
Livförsäkringsavsättning	7
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	7
Avsättningar för oreglerade skador.....	8
4. Återköp och belåning av försäkringar	9
Allmänna begränsningsregler och beräkning av återköpsvärde	9
Rätt till belåning.....	9
Rätt till flyttning (överföring) av en försäkrings värde till annat försäkringsbolag.....	10
5. Periodisk utbetalning.....	11
6. Fördelning av återbäring	12
Principer för garanterad återbäring.....	12
Principer för villkorad återbäring.....	12
7. Förräntning av försäkringsbelopp som förfallit till betalning.....	15
8. Avgiven och mottagen återförsäkring.....	16
Bestämmande av maximalt självbehåll.....	16
Val av återförsäkringslösningar och återförsäkrare	16
9. Soliditet.....	17

1. Allmänna bestämmelser

Riktlinjerna gäller även för avtal som är tecknade före dessa Riktlinjers ursprungliga tillkomst, i den mån de inte strider mot försäkringsavtalet.

2. Bestämmande av premier

Premie för försäkringsavtal ska vara tillräcklig för att täcka försäkringsavtalets framtida förväntade utgifter. Premien får inte bestämmas på sådant sätt att det systematiskt och varaktigt måste tillföras bidrag från andra medel än premierna och dess avkastning.

Premien ska beräknas enligt vedertagna aktuariella principer med hänsyn till betryggande antaganden om avkastning, skatt, dödlighet, andra riskmått och driftkostnader. För livförsäkring ska de långsiktiga antagandena var för sig vara betryggande. I verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring får antaganden göras på ett aktsamt sätt.

Antagande om avkastning

För försäkringsavtal med utbetalningar fastställda i nominella eller reala belopp ska som huvudregel antagandet om ränta vid försäkringens tecknande högst uppgå till den ränta som framgår av myndighets föreskrift avseende beräkning av livförsäkringsavsättning. För avtal med rätt till upprepad engångspremie ska vid var tidpunkt högst tillåtna ränta tillämpas mot varje enskild erlagd engångspremie. Avsteg får ske om det är tillfälligt och om den förväntade avkastningen bedöms vara tillräcklig för att kunna infria det garanterade avkastningsantagandet samt att det är förenligt med bolagets finansiella situation.

För försäkringsavtal

- som ej har längre löptid än längsta löptid för nominella respektive reala statsobligationer i samma valuta,
- som ej innebär utfästelser om förräntning för framtida premier och
- där åtagandena matchas med motsvarande obligationer

medges att ränteantagandet får uppgå högst till gällande effektiva marknadsränta för en statsobligation i motsvarande valuta och med motsvarande löptid.

Antagande om skatt

Antaganden om skatt ska ansluta till gällande regler för beskattning av avkastning i Bolaget .

Antaganden om dödlighet

Antagandena skall differentieras efter ålder, kön och eventuellt andra relevanta faktorer. Ingen differentiering på grund av kön skall göras för försäkring, som enligt jämställdhetslagen, diskrimineringslagen eller liknande skall behandlas lika oavsett den försäkrades kön

Differentiering av dödlighetsantagandet efter ålder och kön behöver inte heller göras för försäkring med liten risksumma, korta försäkringstider eller för försäkring av gruppkaraktär. I det senare fallet skall det förväntade riskrörelseresultatet för gruppen vara positivt.

Antaganden om sjuklighet och andra riskmått

Antaganden om sjuklighet ska bestämmas efter den försäkrades ålder, kön och eventuellt andra relevanta faktorer. Antaganden om avveckling av pågående sjukfall ska bestämmas efter den försäkrades ålder, kön, sjuktid och eventuellt andra relevanta faktorer.

Premie för premiefrielse- och sjukförsäkring får bestämmas utan differentiering efter ålder och kön.

När en utjämnad premie för en grupp av försäkrade fastställs ska hänsyn tas till gruppens faktiska eller förväntade sammansättning med avseende på ålder, kön och andra relevanta faktorer.

Erfarenhet i och utanför Bolaget ska användas för att bestämma antaganden om dödlighet och andra riskmått. Detta omfattar även optionsrätter. Erfarenhet utanför Bolaget ska vara representativt för den grupp av försäkrade som Bolaget avser att försäkra.

Antagande om driftskostnader

Antaganden om driftkostnader ska grundas på Bolagets förväntade driftkostnader för försäkringen. Uttag för täckande av driftskostnader kan exempelvis åstadkommas genom en eller flera av

- belastningar proportionella mot premien
- belastningar genom avdrag från antagen avkastning
- belastningar proportionella mot utbetalningen
- belastningar proportionella mot storleken av den försäkrade risken eller nominellt och/eller reellt fastställda belopp per försäkring och år.

Vid ändring av försäkringsavtal eller andra åtgärder, initierade av försäkringstagaren, kan avgifter tas ut som svarar mot de kostnader Bolaget förorsakas.

Uppföljning av premiesättningen och risken för att avtal upphör i förtid och faran för moturval vad gäller riskantaganden

Uppföljning av de antaganden som legat till grund för premiesättningen ska göras minst en gång per år. Om premiesättningen bedöms vara otillräcklig ska en åtgärdsplan utformas.

Villkor avseende försäkringstagares rätt till ändring, återköp och flytt ska säkerställa att kostnaden för den utnyttjade rätten omedelbart återvinns ur försäkringen.

För försäkring, som återköps eller flyttas till annat bolag eller där avtalad premiebetalning upphör i förtid, ska Bolaget belasta försäkringens tekniska återköpsvärde med

- en återköpsavgift som beror av det återköpta beloppet och försäkringens löptid
- en avgift som svarar mot ej amorterad anskaffningskostnad.

Vid partiellt återköp ska Bolagets ansvarighet nedsättas i proportion till det partiella återköpet.

Bolaget ska i urval, premiesättning och riskbedömning samt vidare i villkor för försäkringstagare rätt till ändring, flytt eller återköp förhindra negativa effekter av moturval.

För risk som inte kan anses normal på grund av medicinska skäl eller andra omständigheter skall Bolaget tillämpa en förhöjning av riskantagandena. Förhöjningarna skall minst svara mot de förväntade ökade riskkostnaderna för denna grupp av försäkrade.

Bolaget ska ej teckna försäkring där Bolagets ansvarighet ökar vid den försäkrades dödsfall om den försäkrade är äldre än 75 år. Undantag medges om samtidigt annan försäkring tecknas på samma försäkrad där ansvarigheten minskar i motsvarande mån eller om risksumman på den sökta försäkringen är liten.

3. Beräkning av försäkringstekniska avsättningar

Samtliga försäkringstekniska avsättningar ska vara beräknade så att alla åtagandena kan uppfyllas vid varje tidpunkt.

Livförsäkringsavsättning

Livförsäkringsavsättningen för ett försäkringsavtal ska utgöras av skillnaden mellan det förväntade kapitalvärdet av Bolagets framtida utgifter för försäkringsavtalet och det förväntade kapitalvärdet av de premier Bolaget ytterligare kan ha att uppbära för försäkringsavtalet.

För fondförsäkringsåtaganden ska avsättningen minst motsvara summan av oplacerade premier och värdet av de fondandelar som hör till försäkringen minskat med upplupna risk- och driftskostnader.

I livförsäkringsavsättningen för en försäkring ska även förtidsbetald premie och avsättning för ej intjänad premie inräknas. Avdrag ska göras för förfallen men ej betald premie fram till dess Bolagets ansvarighet på försäkringsavtalet nedsätts.

Livförsäkringsavsättningen för en försäkring ska grundas på antaganden om avkastning, dödlighet och andra riskmått, räntesats, driftskostnader, samt skatt som var för sig är betryggande. Räntan får högst uppgå till den nivå som myndighet har bestämt. Bolaget skall minst en gång om året bedöma om de antaganden som används kan anses vara tillräckliga för de utfästelser som gjorts.

I verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring ska antaganden göras på ett aktsamt sätt och i enlighet med de föreskrifter som myndighet bestämt.

Belastning för skatt skall göras enligt vid var tid gällande beskattningsregler.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

Avsättning för ej intjänade premier ska uppskattas med hjälp av ej intjänad andel av premien för löpande försäkringar, dvs. pro rata temporis.

Avsättning för kvardröjande risker ska motsvara kostnader relaterade till försäkringsavtalen som går utöver de mot avtalen svarande ej intjänade och förväntade premierna.

Avsättningar för oreglerade skador

Kända skador

Avsättning för kända skador ska minst motsvara Bolagets ansvarighet för inträffade oreglerade försäkringsfall och kostnaderna för regleringen av dessa. Avsättning skall göras individuellt snarast efter det att Bolaget fått kännedom om inträffat försäkringsfall. Vid beräkning av avsättning ska ingen diskontering tillämpas.

Okända skador

Avsättning ska göras för inträffade försäkringsfall, vilka ännu ej är kända för Bolaget.

Till grund för avsättningen ska i första hand en statistisk bedömning av förväntade skadekostnader, baserade på tidigare års erfarenhet av utbetalningsmönster, göras. Därvid sker dels en uppdelning på redovisade försäkringsbestånd, dels för varje gren en uppdelning på skadeår.

Om underlaget för bedömningarna är otillräckligt, kan de förväntade skadekostnaderna beräknas som en andel av årets eller de senaste årens riskpremier (beroende på vilket slag av försäkring) baserad på uppskattad fördröjning mellan försäkringsfall och bolagets kännedom om försäkringsfallen. Vid beräkningen ska Bolagets erfarenhet av fördröjning för aktuell typ av skador beaktas. Erfarenhet utanför Bolaget må även nyttjas.

Avsättning för sjukräntor

Avsättning för sjukräntor ska för varje enskilt försäkringsfall beräknas enligt vedertagna aktuariella principer baserade på antaganden om räntenivå, sjuklighetsavveckling, dödlighet och omkostnader som var för sig är betryggande. Diskonteringsräntan får högst uppgå till den ränta som framgår av myndighets föreskrift. Bolaget skall minst en gång om året bedöma om de antaganden som används kan anses vara tillräckliga för de utfästelser som gjorts.

I verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring ska antaganden göras på ett aktsamt sätt och i enlighet med de föreskrifter som myndighet bestämt.

I avsättning för oreglerade skador ska ingå en värdering av framtida kostnader.

Avsättning för villkorad återbäring

Avsättning för villkorad återbäring beräknas kollektivt som en restpost så att summan av alla försäkringstekniska avsättningar uppgår till marknadsvärdet av den tillgångsmassa som är hänförlig till avtal som omfattas av villkorad återbäring och i förekommande fall nedbrutna på delbestånd. Avsättningen för villkorad återbäring kan inte vara negativ på delbeståndsnivå.

4. Återköp och belåning av försäkringar

Allmänna begränsningsregler och beräkning av återköpsvärde

Rätt till återköp medges inte för livsfallförsäkring eller överlevelseförsäkring.

Rätt till återköp medges inte heller för pensionsförsäkring, med undantag för bestämmelserna i inkomstskattelagen.

Rätt till återköp i övrigt ska framgå ur försäkringsavtalet.

Undantag från förbud mot återköp kan dock lämnas om det återköpta beloppet är mindre än 30 procent av prisbasbeloppet eller i fall av synnerliga skäl.

Det belopp som ska utbetalas vid ett framtida återköp får inte garanteras i avtal.

Det belopp som genom återköp utbetalas ska inte överstiga 100 procent av marknadsvärdet av Bolagets tillgångar vilka belöper på försäkringsavtalet.

Vid återköp ska Bolaget ha rätt att ur försäkringens återköpta värde gottgöra sig förutbetalda anskaffningskostnader vilka belöper på försäkringen. Storleken på avgiften ska spegla Bolagets kostnad för anskaffningen av avtalet och förfluten tid sedan avtalet tecknades.

Vid återköp ska Bolaget ha rätt att ur försäkringens återköpta värde gottgöra sig den kostnad det medför att hantera återköpet.

I de fall återköp p.g.a. synnerliga skäl medges för försäkring där Bolagets ansvarighet minskar vid den försäkrades dödsfall, ska Bolaget gottgöra sig den förväntade dödsfallsvinsten från försäkringen.

Samtliga de avgifter vilka enligt ovan ska belasta ett återköp ska framgå ur avtalet.

Rätt till belåning

Rätt till belåning av försäkring hos Bolaget medges inte.

Dock finns äldre kapitalförsäkringar inom traditionell livförsäkring med återköpsrätt vilka kan belånas med maximalt det tekniska återköpsvärde som lägst gäller under lånetiden.

Räntefoten vid belåning av försäkring bestäms med utgångspunkt från Skandinaviska Enskilda Bankens marknadsräntor för bolån. Bolaget ska ha rätt att ta ut en administrativ avgift vid utlämnande av lån.

Rätt till flyttning (överföring) av en försäkrings värde till annat försäkringsbolag

Rätt att flytta en försäkrings värde och villkoren för denna rätt ska framgå av försäkringsavtalet. Vid flyttning ska bolaget ha rätt att belasta försäkringens värde med avgifter som ska täcka bolagets kostnader och förluster som uppstår i samband med flytt.

Det belopp som ska flyttas får inte garanteras i avtal.

Det belopp som flyttas ska inte överstiga 100 procent av marknadsvärdet av Bolagets tillgångar vilka belöper på försäkringsavtalet.

Bolaget ska förhindra effekter av moturval genom sina riskbedömningsregler.

5. Periodisk utbetalning

Traditionell livförsäkring

De antaganden som används vid beräkning av tilläggsbelopp ska vara försiktiga.

Av försäkringsavtalet ska framgå hur antaganden för ränta, avkastningsskatt och driftskostnader bestäms.

Fondförsäkring

För fondförsäkring utan fastställda periodiska utbetalningsbelopp beräknas beloppet utifrån försäkringens aktuella värde och förväntad återstående utbetalningstid. Inga explicita antaganden görs om framtida avkastning, driftskostnader och skatt.

6. Fördelning av återbäring

Principer för garanterad återbäring

Bolaget ska inte tillhandahålla produkter med rätt till framtida garanterad återbäring.

Principer för villkorad återbäring

Avtal med pensionstilläggsmetod

För kollektiv av anställda, vilka omfattas av från arbetsgivare ensidigt givna pensionsutfästelser, och med återbäringsmetod såsom kollektivt beräknad pensionstillägg gäller följande.

Villkorad återbäring beräknas kollektivt och definieras till skillnaden mellan marknadsvärdet av tillgångsmassan som belöper på avtalen och de försäkringstekniska avsättningarna för de garanterade åtagandena. Villkorad återbäring kan inte vara negativ.

Villkorad återbäring används i första hand till höjning av pension under utbetalning i form av pensionstillägg, i andra hand till värdesäkring av intjänad pensionsrätt, i tredje hand till premierreduktion och i fjärde hand till fördelning av företagsanknutna medel.

Beslut om

- utbetalning respektive värdesäkring av pensionstillägg,
- värdesäkring av intjänad pensionsrätt,
- premierreduktion och
- fördelning av företagsanknutna medel

kan bara fattas om det är förenligt med verksamhetens finansiella situation.

Beslut fattas av Bolagets styrelse och gäller tills vidare, dock högst ett kalenderår i taget.

Beslut om premierreduktion kan bara fattas om den marknadsvärderade tillgångsmassan, efter lämnande av premierreduktion, lägst uppgår till 110 procent av summan av avsättningarna för de garanterade åtagandena och det förväntade kapitalvärdet av pågående pensionstillägg.

Avtal med retrospektivreservmetod

Den retrospektiva reserven ska utgöra värdet av på försäkringen belöpande

- inbetalda premier
- dödsfallsvinster och
- ränta

minskat med det förräntade värdet av på försäkringen belöpande

- dödsfallskostnader,
- driftkostnader,
- skattekostnader
- utbetalningar och
- de återbäringsbelopp som utbetalats.

Ränta

Försäkringens utjämnade andel i beståndets kapitalavkastning tillkommer försäkringen genom förräntning av retrospektivreserven med återbäringsräntan. Återbäringsräntan ska utgöra en prognos över kapitalavkastningen korrigerad över en tidshorizont för skillnaden mellan storleken på den aktuellt kollektivt ofördelade villkorade återbäringen ("KOVÅ") och dess målvärde.

Tidshorizonten och målvärdet ska framgå av försäkringsavtalet.

Målvärdet för KOVÅ-graden är mellan 100 och 105 procent. Utjämningshorizonten är högst tre år. Om en återgång till målvärdet inte uppnås inom tre år, ska försäkringsavtalens fördelade villkorade återbäring höjas eller sänkas så att den kollektivt ofördelade villkorade återbäringen återgår till ett läge inom intervallet.

Vid en eventuell sänkning av försäkringsavtalens fördelade villkorade återbäring är en återgång till målet endast möjlig i den mån beståndets tillgångar överstiger de samlade garanterade värdena i beståndet. I annat fall kommer den kollektivt ofördelade villkorade återbäringen att vara fortsatt negativ. Vidare behöver en höjning/sänkning av försäkringsavtalens fördelade villkorade återbäring endast göras i den mån det är motiverat med beaktande av den faktiska effekten av åtgärden.

Dödsfallsvinster och -kostnader

Försäkringens utjämnade andel i beståndets dödsfallsvinster/kostnader gottskrivs/belastar retrospektivreserven genom riskpremien. Riskpremien är produkten av försäkringens risksumma och den empiriska dödligheten. Den empiriska dödligheten ska vara beroende av

- den försäkrades ålder
- den försäkrades kön (om inte annat avtalats)
- risksummans tecken och
- i förekommande fall den höjning av dödligheten som åsidosatts försäkringen.

Vid bestämmande av den empiriska dödligheten får erfarenhet utanför beståndet nyttjas.

Driftskostnader

Försäkringens utjämnade andel i beståndets driftskostnader belastar den retrospektiv-reserven genom

- sänkning av återbäringsräntan,
- avgifter på inbetalda premier,
- avgifter på utbetalt belopp samt
- i förekommande fall avgifter vid ändring eller återköp av försäkringsavtal.

Skattekostnader

Försäkringens utjämnade andel i beståndets skattekostnader belastar retrospektivreserven genom en sänkning av återbäringsräntan.

Efter vad som avtalats med försäkringstagaren ska fördelad villkorad återbäring garanteras enligt reglerna för vinstsamling, beloppshöjning eller premierabatt.

Senast när försäkringsavtalet upphör ska fördelad villkorad återbäring gottskrivas och omedelbart utbetalas med retrospektivreservens storlek som garanterad återbäring.

Vinstsamling

Fördelad villkorad återbäring ska gottskrivas tidigast när försäkringstagaren begär utbetalning eller då försäkringsavtalet upphör. Den fördelade villkorade återbäringen ska utgöra skillnaden mellan retrospektivreserven och det tekniska återköpsvärdet, dock ej mer än vad som utbetalas och vid försäkringstagarens begäran om utbetalning, högst 100 procent av marknadsvärdet av de tillgångar som belöper på försäkringen. Fördelad villkorad återbäring får inte garanteras i vidare mån än att retrospektivreserven överstiger det tekniska återköpsvärdet med minst 20 procent.

Beloppshöjning

Den retrospektiva reserven ska användas för att höja försäkringsförmånerna med ett tilläggsbelopp, dvs. förmånerna utvidgas i fråga om såväl risk som sparande. Fördelad villkorad återbäring ska gottskrivas med tilläggsbeloppets storlek som garanterad återbäring när försäkringsersättningarna förfaller till betalning.

Antaganden för beräkning av tilläggsbelopp och premierabatt

De antaganden som används vid beräkning av tilläggsbelopp och premierabatt ska vara försiktiga. Av försäkringsavtalet ska framgå hur antaganden för ränta och driftskostnader bestäms.

7. Förräntning av försäkringsbelopp som förfallit till betalning

Rätten till ränta på belopp som förfallit till betalning men där utbetalning inte skett och dess storlek ska framgå av försäkringsavtalet.

Ränta betalas med en räntefot som ska ha sin utgångspunkt från Riksbankens referensränta med avdrag för avkastningsskatt och driftskostnad. Alternativt kan räntan ha sin utgångspunkt från den räntefot som svarar mot den faktiska avkastningen på värdehandlingar i vilket beloppet kan placeras.

I fall av dröjsmål följer försäkringsvillkoren räntelagen.

8. Avgiven och mottagen återförsäkring

Endast avgiven återförsäkringsverksamhet får bedrivas

Bestämmande av maximalt självbehåll

Bolaget får inte ikläda sig större ansvarighet än att vid varje räkenskapsårs början den på året belöpande riskkostnaden för egen räkning i denna rörelse beräknas med en sannolikhet av högst 0,1 procent överstiga summan av

- 1 den riskpremieintäkt för egen räkning, inklusive säkerhetsbelastning, som beräknas belöpa på räkenskapsåret i denna rörelse,
- 2 95 procent av eget kapital som anses belöpa på denna rörelse

Val av återförsäkringslösningar och återförsäkrare

Återförsäkringsskydd ska omfatta risker som överstiger bolagets självbehåll. Självbehållet ska väljas inom ramen för maximalbestämmelserna så att lämplig avvägning uppnås ur såväl risk- som administrativ synpunkt.

Kompetens, erfarenhet, soliditet, betalningsförmåga, hög servicegrad och närhet ska eftersträvas vid val av återförsäkrare. Kongruens mellan försäkringens originalvillkor och återförsäkringsavtalets villkor ska uppnås.

9. Soliditet